

Mařenka s Toničkem vedli včera se mnou rozhovor v lese:

„Maminko, proč nevede žebřík až do nebe?“

„Protože nikdo neví, kde nebe končí“, odpověděla jsem.

„Já vím kde končí! Tady, na ZEMI.“

„A kde tedy začíná?“

„Taky tady. Na ZEMI.“

Děti jsou moudré.

/MH

Foto: Pavel Štěpánek

Úvodem

Povodně ničily u nás a mnohem víc v Pakistánu, požáry v Rusku si ani nedovedeme představit. Bydlet u vody bylo dříve výhodné, voda pro dobytek i lidi se nemusela daleko nosit, přišla-li velká voda pár kusů nábytku se vyneslo na půdu.

Našli další hroby Němců zmasakrovaných po válce našimi lidmi. O spravedlnost je nutné stále pečovat. Konkrétní zločiny nás varují víc než jen vědomí: lynč je zločin, každý má právo na obhajobu a odvolání.

Češi za minulý rok ukradli v obchodech zboží za 9 miliard Kč. Nejvíce v EU. Přijetí Desatera by to spravilo. Nejméně kradou Rakušané Švýcaři a Němci. Na pomoc postiženým povodněmi občané už darovali 35 miliónů Kč.

Volební kandidátky už známe. Aby volby nebyly jen hrou na vojáčky, měli by nám kandidující sdělit, čemu rozumějí a jakou službu ve správě obce nabízejí, jako při hledání zaměstnání. Charakter a znalosti spojené s dovedností jsou nutné. Dobrého lékaře nečiní pouhá laskavost. Kroužkování osobností, třeba napříč seskupeními, se vyplatí.

Gratulujeme těm, kteří se zasloužili o novou radnici. Místnosti jsou prostorné. Těm, kteří nám v nich slouží, se bude lépe pracovat a my k nim budeme rádi chodit. /v

POSLEDNÍ ZVONĚNÍ

Před 400 lety zemřel v Číně Mateo Ricci, misionář z Tovaryšstva Ježíšova. Proč se na něho letos vzpomínalo dokonce i v Pekingu, a to i na státní úrovni? Tento kněz přišel totiž do Číny kázat Krista v rouchu buddhistických mnichů a mši sloužil v čínštině. Jak jen mohl, připodobnil se zdejší kultuře. Teprve teď to umíme ocenit. Ani dnes není jiné cesty. Je to totiž cesta, kterou šel k lidem Kristus. „Připodobnil se nám ve všem kromě hříchu. Nic nelpěl na své vznešenosti, sám sebe se zřekl, ponížil se a byl jako každý jiný člověk.“ (Srv. Fil. 2,6-8). Mnoho kněží i biskupů se v době totality stalo podobnými obyčejným lidem. Na vojně (v PTP), ve vězení, v továrnách, v dolech či na stavbách na nich navenek nikdo nepoznal vznešenost kněžství. Ze všeho biskupského zlata zůstala některým (s prominutím) jen zlatá žíla a byli rádi, když je kdokoliv ošetřil. Přiblížit se a připodobnit se kdysi usiloval i profesor Ratzinger. Ucho-

vávám fotografii, kde slouží studentům mši v obleku a kravatě, bez štolky i alby. Já bych ho rád i dnes aspoň jednou viděl, an sedí ve vatikánských zahradách v rozhalence. Stejně tak naše biskupy, třeba někdy v kraťasech a tričku, bez jejich kolárek a řetízku.

Být blízko lidem jako Ricci Číňanům a Kristus Židům. Nelpět na své vznešenosti, být jako každý jiný člověk, skoncovat s okázalou vyděleností kleriků. Těším se na papeže, který přiletí do sekularizovaného Holandska v obleku a kravatě – a vyrazí jim to dech! Tak málo by stačilo – nebo je to mnoho? Jistě se mnou nesouhlasí „skalní“ katolíci. Jsou však jen dvě možnosti: otevřít se světu nakolik je možno nebo se zavřít za hradbami jistot. Co je riskantnější? Co je bezpečnější? Co je „Kristovské“? Odvážný Mateo Ricci dopadl špatně – (ti „skalní“!!!), stejně i Kristus. Jen ten však, „kdo se vydá, nalezne život“ – (Mk 8,35 – Jan 12,25). Proto odvahu, důstojní pánové, ne obavu! A pozor na dlouhé řízy! (Mk 12, 38-40). Jan Rybář

NAŠE CENA A POSTAVENÍ

Některé děti nebyly očekávané. Důležité je jestli byly rodiči přijaty.

Je pro nás důležité vědět, že nejsme náhodným produktem přírody nebo nějakého náhodného vývoje, ale že jsme byli chtění, očekávaní, přijatí a jsme stále přijímání – přese všechno ...

Bůh nás stvořil jako vrchol svého díla. Máme s ním dotvářet tuto zemi podle jeho plánů. Máme přispívat k větší kráse světa (vyšlechtili jsme nové druhy a formy rostlin a zvířat), k snadnějšímu životu (vymysleli jsme mnoho věci a zařízení), k větší jistotě a bezpečnosti (máme právo, Deklaraci lidských práv...), laskavosti v soužití a úctě k životu.

Když jsme uraženě utekli z Božího přátelství, Bůh nás nenechal „spát pod mostem“. Vyhledává nás jako pastýř hledá zaběhnoutou ovci, jako žena hledá ztracený šperk. Ujímá se nás a ukazuje nám, že nemusíme jít žebrotou a že nás neodepsal. Hlásí se k nám, nezřekl se nás. Přesvědčuje nás, že nejsme bezectnými a bezprávnými otroky, závislími na svých otrokářích, ale svobodnými lidmi z královského rodu. Můžeme tuto svou vznešenost přijmout, nemusíme žít v údělu marnotratných synů, máme u Boha svůj domov, kde má každý své místo.

Když se narodí dítě, vypravujeme mu slovy i péčí o ně, kým pro nás je, co pro nás znamená. Také mu vypravujeme o sobě a o předcích – kým jsou rodiče pro dítě.

Podobně nám Bůh vypráví, kým jsme my pro něj a kým je on pro nás. Nejen krásou a bohatstvím přírody a života, ale mnoha příběhy a událostmi v Písmu.

Jako my oslovujeme děti různými slovy, abychom jim vyjádřili svůj vztah: „ty moje princezničko, ty náš kocourku, ty naše ...“, tak Bůh o nás vypráví mnoha krásnými obrazy. Izrael je vzácný jako vinice mezi ostatními polnostmi, ušlechtilý jako vinná réva mezi plodinami, jako fíkovník na poli (po většinu roku na něm zrají nové a nové fíky). Jsme Bohu tak blízcí jako spodní prádlo člověku (Jr 13 k.). Dokonce jsme pro Boha snoubenkou, nevěstou, manželkou.

Ježíš na tyto krásné obrazy navazuje a používá je a rozvíjí: Vybral jsem si vás k nádherné službě za služebníky Božího království (být státním zaměstnancem za vysokou mzdu, chodit v krásných šatech, bydlet v krásném domě, požívat značné výsady, bylo velikým zabezpečením, jistotou, ctí, velikým bohatstvím). Ale to není vše, mohou se z vás stát mí osobní přátelé. Vybral jsem si Vás, jste snoubenkou, kterou bych si rád vzal za manželku. Rád bych, abychom si tak rozuměli, byli si blízko a dokázali spolu pracovat a žít jako manžel a manželka.

Jsme pro Boha použitelní, pro záchranu světa společnosti i pro jednotlivé lidi. Ježíš říká: Můžeme spolu mnoho vykonat pro druhé,

máme jim co dát - jako světlo, kvas a sůl. Rád bych, abychom spolu byli jako manželé – jedno tělo a jedna duše.

Křtem jsme přijali pozvání být snoubenkou. Chodíme k Ježíšovi do učení jako učedníci, nasloucháme jeho učení, snažíme se od něj odkoukat co se dá a osvojit si jeho způsoby. Získal si naše srdce, zamilovali jsme si jej, chceme se mu podobat. Ukazuje nám, že jsme z ušlechtilého „materiálu“ – dostali jsme ducha božího. Kultivuje nás, šlechtí ke krásnému jednání nevěsty. Toužíme se mu líbit, být spolehliví, abychom s ním uměli pečlivě a ochotně pracovat na jeho díle.

Velikost Boha je v jeho péči o stvoření. V jeho odpovědnosti, věrnosti, obětavosti a přízni ke všemu, co vyšlo z jeho ruky a srdce.

Nikdo nám nikdy nenabídl něco podobného, natož aby nám nabídl více.

Víme o své porušenosti a o porušenosti světa. Ztratili jsme směr a vlastní smysl života – žít pro druhé. Jsme podobní autu, které má zamknutý volant. Nemůže jet dopředu, opi-

Polovina ze 14 tisíc kněží, kteří jsou zapojeni do pastorače ve francouzských diecézích, je starší 75 let. Údaj vychází ze statistiky, kterou publikoval katolický deník La Croix. Z ní dále plyne, že na jednoho kněze připadá v průměru 5.200 věřících, ale s velkými výkyvy v závislosti na daných regionech. Zatímco severozápadní Francie má poměrně vysoký počet kněží, na jihu a jihozápadě je jich nedostatek. Zvláště kritická je situace ve velkých městech (např. v Bordeaux a Montpellier), ale také na periferii Paříže připadá na jednoho kněze až 20 tisíc lidí. Diecéze se snaží tuto situaci řešit zapojováním kněží, kteří přicházejí na dočasnou výpomoc ze zahraničí. Například v Pontois je ze 181 kněží jen 62 diecézních, 51 zahraničních (nejvíce z Afriky či Polska) a 68 řádových. Průměrný věk kněží je vysoký a ve službě zůstává také velký počet těch, jejichž věk daleko převyšuje kanonickou hranici odchodu do důchodu, která je 75 let. Stárnutí kléru ve Francii souvisí s celkovým poklesem počtu kněží, který se snížil v porovnání mezi lety 1998 a 2008 z 26 598 kněží na 19 640 kněží. Celkový počet seminaristů ve Francii za stejné období klesl z 1 043 na 741. /KT

Foto: Josef Tomáš

suje kruh. Porušený člověk je zahleděný do sebe, točí se okolo sebe sama jako pes, který se honí za svým ocasem. Jsme postižení jako nemocní „tancem svatého Víta“. Nemáme se ve své moci. Apoštol Pavel nařká: „Jsem ubohý, často dělám to, co nechci a nekonám to, co bych měl a co bych rád dělal“.

Kristus nás přišel uzdravit a osvobodit od toho, co nás poutá.

Přichází jako manžel, který umí uzdravit svou nevěstu, která byla zanedbaná, zneužívaná (také zneužívala jiné), nemilovaná. Při-

chází nás domilovat a domazlit.

Jak a čím?

O tom se píše v Písmu a průvodci na cestě k uzdravení jsou dosažitelní.

Každý potřebujeme otevřenou náruč. Dítě potřebuje náruč rodičů, manželé náruč svého partnera, staří rodiče náruč svých dětí. Kdo nepotřebujeme náruč Boží? Ježíš nás zve a ukazuje cestu do náruče Boží. Kdykoliv si můžeme dopřát její bezpečnost, jistotu, porozumění a ochranu.

/v

Prof. Petr Piťha, bývalý ministr školství, pronesl 18.11. 2009 v parlamentu k rozpravě o „Stavu školství po 20 letech svobody řeč:

Pane předsedo,

Vaše Excellence, Magnifici, Spectabiles, dámy a pánové,

k debatě chci přispět, ale nehodlám do ní vstoupit. Netrpím potřebou, aby se mnou druzí souhlasili, tahanicím a hádkám se vyhýbám. Mou povinností je vyslovit názor a umožnit ostatním, kteří něco mohou ovlivnit, použít, co shledají správným. Položím před Vás devatero upozornění.

1. Považuji za správné, když věci odborně jsou řešeny odborně, nikoli politicky. Statika mostní konstrukce se řeší výpočtem, nikoli všenárodní diskusí. U zásadních otázek školských je to stejné.
2. Školy jako výchovně vzdělávací instituce musí mít svůj vnitřní řád a věst k ukázněnosti. Myslím, že bude potřeba přistoupit k postihu žáků a rodičů v případech, kdy daný řád rozvrcejí.
3. Učitelům musí být dána možnost učit a vychovávat. Dnes ji nemají. Autorita učitelského postavení musí být na jedné straně zákoně chráněna, na druhé straně také zkoušena. Myslím, že zavedení a možnost ztráty učitelské způsobilosti je vhodným řešením.
4. Základní požadavky kladené na absolventy musí být náročné a jednotné. Státní výstupní zkoušky (možná nepovinné) jsou řešením. Jinak dojde k úplné inflaci výstupních dokumentů, včetně akademických titulů a hodností.
5. Ve školách (samozřejmě i všude jinde, ale teď mluvíme o školství) musí probíhat soustavná výchova k základním společenským vlastnostem. Jde o vytváření nedefinované, ale ještě známé slušnosti. Zmizí-li slušnost, nezachrání společnost před rozkladem žádné pozitivní zákonodárství.
6. Po mém soudu nelze otázky školství ani řešit ani ovládat finančními pákami. Jde o oblast ideovou a pracuje se s lidmi. Používat metaforu i praxi tržních pravidel průmyslu je nebezpečné. Žáci nejsou surovinou a zmetky nelze recyklovat. Reklamně úspěšná škola nemusí být školou kvalitní.
7. Společnost musí zvážit své možnosti. Na vzdělávání musí dávat tolik, aby měla potřebné a zaměstnatelné množství pracovníků. Zavedeme-li numerus clausus na vysokých školách univerzitní úrovně, v němž bude bezplatně studovat potřebný počet nejlepších studentů, a ostatní budou platit školné, protože jde o jejich soukromý (nikoli společenský) zájem, nebude nikdo poškozován.
8. Je třeba uvážit, zda stále diskutovaný nedostatek peněz ve školství není ve značné míře způsobován nevhodnou alokací. V resortu školství, jako i jinde, jsou velké

NEMĚLI JSME HUSÁKA

Část rozhovoru s polským režisérem KRZYSZTOFEM ZANUSSIM z Respektu

... Pocházíte z celoevropsky známého aristokratického rodu. Jak úzce s tím souvisí vaše vlastenectví?

U nás v Polsku se na šlechtu pohlíží jinak, nejsme snobi, to by bylo bráno jako špatný vkus. Ale zásady máme. Například neklejeme. Já nekleju dodnes, jen občas při natáčení. Dále se má člověk chovat slušně a mile k obyčejným lidem. Jedna z mých sestřenic, které je sto šest let a těší se dobrému zdraví, mi nedávno vyprávěla, jak byl před první světovou válkou v jejich paláci služebný, který myl podlahy. A ona pak nesměla v paláci tancovat, aby služebnému tu podlahu nepošlapala, a tak ho nerozesmutnila. Tak jí to alespoň vysvětloval její tatínek.

Přátelil jste se s prezidentem Lechem Kaczyńským?

Dobře jsme se znali, ale když nastoupil do úřadu, napsal jsem o něm sarkastický sloupek do novin. Jako režisér dělám castingy, vybírám herce. A když se na někoho podíváte, už předem víte, čeho bude schopen. A Kaczyński? Ten se mi do úlohy prezidenta nehodil. Spíš do role neúspěšného padoucha.

Tragédie ve Smolensku se vás ale musela dotknout ještě víc než běžných Poláků.

Kaczyńského jsem nepovažoval za dobrého prezidenta, ale smrt vše ukázala v jiném světle. Dnes už ho prostě nemůžu kritizovat. Smrt se nedá jen tak pomazlit a pak v klidu umřít, každá smrt je tragédií. Mohl jsem v letadle sedět sám, ztratil jsem třicet přátel. V letadle byl náměstek ministra kultury, můj letitý přítel ze studií. Náměstek ministra zahraničí, tedy můj bratranec a člověk mně velmi drahý. Osvícený muž, který měl na starosti polské historické památky. Je to dlouhý seznam. Za největší tragédii považuji, že jsme přišli o zbytek elit, které v naší zemi v podstatě neexistují. Není to jako ve Francii, kde inteligentní lidé zůstávají. Od nás odešli. Od vás jistě taky. Fascinuje mě vaše Bílá hora, veš-

sumy peněz vydávány na zbytečné akce a programy, které nejen nic nepřinesou, ale podřívají základní práci škol.

9. Poslední upozornění se týká školství, ale je obecněji platné. Nevrátili-li se naše společnost k racionálnímu řešení svých problémů a nebudeme-li se všichni bez výjimky učit žít ve svobodě, tj. nezneužívat ji k sobeckému osobnímu prospěchu, zdiskreditujeme demokracii a svobodu, které nejsme hodni, ztratíme. Čekárny na diktátora – léčitele se plní. Ten vyčkává na okamžik, kdy epidemie klíšťové bordeliósy (typ ixodes irresponsabilis liber liber) přejde v pandemii. *Dixi.*

Panu Prof. Petru Piťhovi se omlouváme za zkomolení jeho jména v prázdninovém Okénku. Počítač jeho jméno „upravil“ a my jsme to přehlédli. redakce

kerá česká inteligence byla tehdy zničena; všechny další středoevropské emigrační vlny vlastně už byly jen variantou Bílé hory.

Jste šťastný?

Andrej Tarkovskij se jednou rozčílil, že Američané mluví pořád o štěstí, a přitom existují důležitější věci na světě. Třeba otázka, proč byl člověk povolán z nebytí do bytí, co má tady na zemi udělat. Nejsem přehnaně šťastný, přiznávám, ale jsem spokojený. Wojciech Kuczok, mladý polský autor a můj žák, už byl přeložen i do češtiny, napsal nedávno krásný text o pekle: „Peklo je místo, kde jsou shromážděny všechny promarněné šance.“ Moje promarněná šance je, že jsem se oženil příliš pozdě. Jsme se ženou stejného věku, brali jsme se až po čtyřicítce a neměli jsme děti. To je varování všem, kteří se příliš orientují na kariéru. Teď bych pár dětí bral: I za cenu toho, že bych natočil o pár filmů méně.

Chodíte do kostela?

Nejsem fanatik, ale potřebuji disciplínu, rámec. Zamyslet se na hodinu týdně je zdravé. Modlím se i sám.

Dělal jste oficiálního poradce papežovi Janu Pavlu II., s čím jste mu radil?

Potřeboval vyprávět příběhy. Byl strašně osamělý, mocní takoví bývají, monarchové zvlášť. Často jsem ho navštěvoval ve Vatikánu. Jeho sekretářka mi vždycky zavolala a nenápadně se optala: „Když se chystáte do Říma, pane Zanussi?“ Jednou jsem tam přijel na kongres, sedl si do sálu a okamžitě usnul. Najednou cítím, jak mě kdosi v červeném hábitu tahá za rukáv: „Člověče, co tady děláte, máte být přece na večeři u papeže, čeká vás!“ Rychle jsem se sebral a jel taxíkem do Vatikánu k papežské rezidenci, jenže brány už byly zavěněné. Stál tam jen člen papežovy ochranky, Švýcar. „Co si přejete?“ „Povečeřet s papežem.“ „Jistě, stejně jako dalších pět set milionů lidí na této zeměkouli.“ „Čeká mě.“ „Jak to můžete dokázat?“ „Nijak. Ale můžete mu zavolat a zeptat se?“ „To nemohu.“ Nakonec papežovi zavolač... Hraní těchto her je sice ukázkou mé slabosti, ale baví mě. *Pátek LN, 13.8.2010*

VZPOMÍNÁM NA BUDOUCNOST

Významný český vědec, mikrobiolog a imunolog prof. MUDr. Ctirad John, Dr.Sc. (také otec současného ministra vnitra) oslaví v půlce srpna devadesátiny. Jeho brilantní mozek zůstává vůči tomuto faktu zcela imunní. Nesluší se popisovat fyzický stav, ale tady vás ten kontrast ohromí. Když prof. MUDr. Ctirad John, Dr.Sc. otevře dveře bytu, nedívá se vám do očí. Nemůže. Téměř nechodí, a když, tak pomalu, v předklonu a v pravém úhlu. Zato jakmile začne formulovat věty, tiše závidíte.

Celý život pracujete s bakteriemi a bacily. Musíte být odolný...

Ve věku, co mám já, se už imunitní mechanismy nekoordinují tak optimálně. Ne že by selhávaly, ale pracují občas neracionálně. Nikdy jsem nebýval alergik, ale teď už jsem.

Kdy to začalo?

Někdy v 85 letech.

To se mám na co těšit.

Je to daň dnešnímu modernímu světu. A bohužel se týká hlavně malých dětí. Dnes je mezi nimi až třicet procent alergiků, my staří do toho postupně dospíváme. To, co pro mě bylo dřív krásnou relaxací, ulehout do kvetoucí louky a dívat se na oblaka, to bohužel kvůli pylu dělat nemůžu. A potom, vím toho příliš mnoho o nemocech přenášejících klíšťaty a jiným hmyzem. Já bych si do té louky už prostě nesedl'.

Imunologovi se při jeho znalostech asi nežije lehce.

Imunolog nepodléhá panice. Má znalosti i nástroje. Hlavně však ví – a troufne si to říct nahlas –, že zdravý člověk je mýtus. Takový prostě neexistuje.

Co ohrožuje lidstvo víc, nukleární zbraň, nebo bakterie a viry?

Protože se ptáte imunologa, tak musím říct, že atomové bomby.

Člověk by spíš řekl, že imunolog se vyjádří opačně.

Když jsem před šedesáti lety v mikrobiologii začínal, naučit se virologii bylo velmi snadné. Známých virů bylo asi dvacet. Dnes je jich daleko přes dvě stě a přibývají další, nově objevené. My, namyšlení mikrobiologové, proto tvrdíme, že toto tisíciletí bude věkem virologie. A v tom je naděje. Jeden z našich nejcharismatictějších internistů, profesor Charvát říkával: Kdepak, problémem lidstva není vyhubit bakterie, ale naučit se s nimi žít. U virů je to těžší, ale co jiného nám zbývá?

Kterých nemocí se máme bát nejvíc?

AIDS a celosvětově malárie.

Nic vidíte, ono to vypadá, že hrozba AIDS kulminovala někdy před dvaceti lety.

Tehdy to byl hit. Ale dnes případy stále přibývají a my se na to tady díváme jako na válku v Perském zálivu v přímém přenosu. Ano, ve srovnání se světem je u nás tahle nemoc

málo rozšířená, ale copak je Afrika tak daleko? Padesát procent lidí je tam infikovaných. Možná víc. Tím ďábelským onemocněním, ve kterém není napadena jedna buňka nebo část organismu, ale celý imunitní systém, který má organismus bránit.

Dočkáme se chvíle, kdy si budou milenci ze všeho nejdřív vyměňovat zdravotní potvrzení?

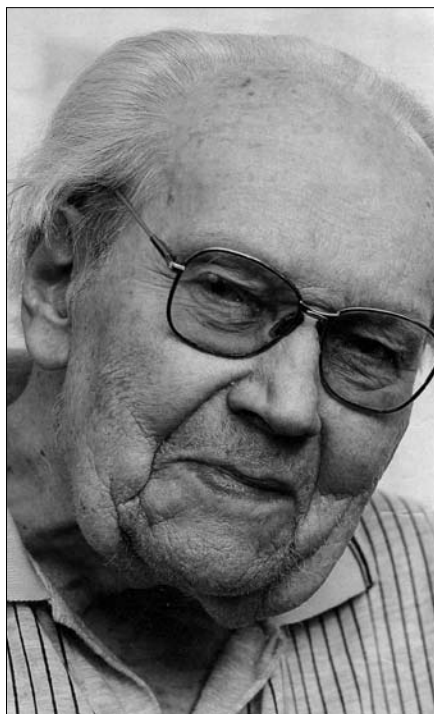
On stačí prezervativ.

Ale oni chtějí děti.

Je spousta řešení: spermie v bance, spolehlivě přešetřené, asistovaná reprodukce...

To mě dost děsí.

Ano, je to hrozná představa. Ale ještě děsivější je, že u normální nemoci můžete pracovat mozkiem. Mozková kúra vám zpravidla zabrání jíst závadné potraviny nebo jít do míst, kde hrozí infekce. AIDS ale útočí tam, kde byste měl potlačit elementární pud zachování rodu. Milovat, alespoň v první fázi, však člověk začíná tak, že mozkovou kontrolu vypne. Endokrinní šťávy vybuchnou a ten tlak je natolik mohutný, že zapudí hrůzu z důsledků. Proto je to tak ďábelské onemocnění. Ví, že vy víte, jak ta kamna pálí, a přesto na ně sáhnete.

A co ta malárie? Přejde do Česka?

Ona se už v některých oblastech Slovenska vyskytovala. Navíc jakékoliv exotické onemocnění lze dnes velmi snadno, za několik hodin, přenést z jednoho konce světa na druhý letadlem. Ale jsou to individuální případy, které skončí na Bulovce. Pro to, aby vzniklo ložisko infekce, u nás nejsou podmínky. Nemůžete najednou přesadit novou nemoc z jednoho biotopu do druhého. To je příliš složité. Zatím.

Není kolem některých nemocí občas zbytečně moc hysterie? Vybíjejí se stáda krav, nakupují se statisíce vakcín, které se posléze vyhazují...

Vybíjení stád je asi správné. Metoda bohužel drastická, ale účinná. Velkou část života jsem zasvětil brucelóze, vysoce nakažlivému bakteriálnímu onemocnění, které přechází z dobytka na člověka. I já ji dostal. Stále jsme u zvířat používali vakcíny, ale teprve vybitím brucelózních stád tato nemoc z Československa zmizela. A jste na špatném terénu, pokud po mně chcete, abych přítakal hysterii. Světová zdravotnická organizace popsala možný průběh prasečí chřipky, který se nenaplnil. Jenže ona má přímo v popisu práce varovat a vidět i ty nejzrůdnější konce. To, že teď musíme – vlastně můžeme – zničit nevyužitě zásoby vakcín proti prasečí chřipce, nepovažuji za hloupost, ale velké štěstí.

Nemoc od krav. Vaše povolání je docela nebezpečné.

Každý, kdo pracoval s brucelózou, se nakazil. Tam není jiné cesty.

Omezovalo vás to nějak?

Dlouho jsem míval také ty zdouhavé, ucourané lehce zvýšené teploty. To je chronické onemocnění. Dlouhé a vleklé.

Kdy to skončilo?

Brucelly mám v těle stále.

Dá se s tím žít?

V pohodě. Ale aby nevznikl dojem, že každý bakteriolog je promořená schránka bacilů. Dnes už jsou bezpečnostní opatření a testy tak dokonalé, že by se nemělo nic stát. Doba dobrodruhů, dávná doba lovců mikrobu, definitivně skončila.

Nemrzí vás to? Nechtěl byste zažít například dobu Louise Pasteura?

Pasteura jsem vlastně zažil. Nepřímo, v šedesátých letech, kdy jsem pracoval v Pasteurově ústavu v Paříži. Tam je ten genius loci neobyčejně silný. Každé září, v den výročí jeho smrti, se v kryptě pařížského ústavu, u hrobu Pasteura a jeho manželky, sejdou největší špičky oboru. Když vidíte nositele Nobelovy ceny, jak tam mlčky stojí, nemůžete necítit cosi povznášejícího. Zvláštní je, že se mu říká monsieur Pasteur. Slovem monsieur se přitom oslovují jen živí. Dnes, když jste pilný a nadaný vědec, máte šanci být i vědcem úspěšným. Ale k tomu, aby chemika – či jakéhosi chemiara, jak Pasteura posměšně nazývali – napadlo, že víno je zkažené kvůli jakýmsi živočichům čili bakteriím, k tomu nadání a pile nestačí. Na to už potřebujete genialitu.

Celý život jste strávil v laboratoři. Nechyběl vám kontakt s pacientem a jeho vděk?

Jistě, lékař, který je v přímém kontaktu s nemocným, může velmi často pocítit uspokojení z toho, že mu někdo poděkuje. Mě nikdo nepochválí, já se musím pochválit sám. Taky jsem zachránil život – ale tím, že jsem si ve vsí skromnosti odnesl pacientovo hovínko a poradil klinikovi, co má dělat. Nemocný poděkuje svému lékaři a ne tomu, kdo našel kořen choroby. To je osud laboratorních štrajchpudlíků. Ale my ho neseme hrdě.

Nebyli lidé dřív přece jen odolnější? Vy jste už o tom mluvil, například dětské

alergie...

Profesor Patočka nám na přednáškách říkal: Všimněte si, že děti, které si hrají na písčovitých a komunikují mezi sebou, dětskou obrnou zpravidla ne onemocní, zatímco ty nejtěžší případy se objevují ve Švédsku, kde děti žijí ve vzdělaných rodinách, přepychově a izolovaně. To platí i dnes: Kdo jako malé dítě neprožil malá utkání s bakteriálními signály nebezpečí, stává se potenciálním alergikem. Jistě, výrazně do toho mluví i genetika, ale to je ta daň pokroku. Děti na venkově, které chodily pást husy, žily s kravičkou a vyháněly ji na pastvu, alergie neměly. Kdežto dnes, v komplikovaném, sterilizovaném nebo alespoň upraveném světě žijící děti, jimi paradoxně trpí.

Trocha té špíny k životu prostě patří.

Špíny neboli přiměřených podnětů přirozeného prostředí. Dá se to nazvat různě.

Rakouský specialista na nemoci dýchacích cest Friedrich Bischinger dokonce tvrdí... ale je to trochu nechutné...

Ale jen sem s nechutnostmi!

... tak ten tvrdí, že požívání holubů z nosu prospívá zdraví.

To je strašná představa. Ale je to právě to, o čem mluvím. Tatínek byl učitel, já chodil do venkovské školy a stále vidím, jak každému prvňáčkoví visí z nosu nudle a on to polyká, protože kapesníky nebyly. Přesně v duchu teorie, která říká, že mikrodávky permanentních podnětů člověka vyzbrojují.

Ale co matky, které dnes pouští k novorozencům návštěvy jen v rouškách, aby je chránily?

Chránily? To je zločin. I když se musím k něčemu přiznat. Jako mladý bakteriolog jsem o těchto věcech ještě moc nevěděl. Když se nám narodila dcera Štěpánka, vydal jsem vyhlášku a vylepil ji na zeď: Zákaz vstupu bez roušky. Vaničku jsme vypalovali lihem, no blbost veliká. Ale přežila to. U kluka jsem to naštěstí zrušil. Radek, ten pocítil velmi brzy, co jsou to signály nebezpečí. A pocíťuje to, řekl bych, i nadále.

Když šel Radek před rokem do politiky, prohlásil jste, že se o něj bojíte. Už ne?

Čím dál tím víc. Já ho moc dobře znám. Zná jeho předpoklady, jeho buňičství, tvrdost, vím, že když ho něco páli, tak do toho šel. Vyznává to, co se naučil během stipendia ve Spojených státech a čemu se říká investigativní parašutistická metoda. Když se něco děje, tak do toho skočit a řešit to. Bez ohledu na následky. Teď ten parašutistický skok udělal znovu. Ale má příležitost se zklidnit a ukázat okolí i všem lidem, že nezáleží na stranickém tričku, když jde o věc.

Vraťme se k tomu strachu.

Když je někdo ve funkci, a zvláště v takové funkci, bude muset dělat různá rozhodnutí, díky kterým bude přibývat lidí – no, já jim nebudu říkat nepřátelé, ale remcalové. Přestože znám jeho fyzickou, přál bych mu, aby ten tlak vydržel.

Aha, takže strach z jeho okolí a ne z toho, že s ním funkce zacloumá...

Nesmí mu ulítnout nervy. Zmíněnému profesorovi Patočkoví jsem vděčný za mnohé, ale hlavně za jeho radu v momentě, kdy mi předával ústav. Řekl: Nejdůležitější rekvizita pro přežívání je čas; nikdy nejednejte okamžitě, počkejte hodinu, nejlépe do rána. Mnohokrát, pravil mi tehdy, jsem měl pocit, že se mi ústav rozpadá – já to nechal vyhnít do rána a dobře to dopadlo.

Syn, před rokem novinář, dnes nejpoulnější politik a ministr vnitra. Nepřipadá vám ten život poněkud absurdní?

Kdyby žila manželka, určitě by to za absurditu považovala. Já, jelikož jsem vyznavač věty, která ve mně vězí ještě z dob mého jinošského divadelničení a která ústy hrdiny jedné hry říká, „hledej řád v tom, co se mění“, to dovedu pochopit.

Půjдете se na ministerstvo vnitra podívat?

Ne. Proč?

Zvědavost vědce.

Mně stačí, když mě Radek, jako hodný syn, každý pátek veze autem k mé přítelkyni na kraj Prahy, kde na zahradě trávím víkendy. To je 25 minut, během kterých lze báječně diskutovat. Včera ho jmenovali ministrem a já hořím zvědavostí, jestli mě tam tenhle pátek odveze.

Říká se, že synové nenesou vinu za činy svých otců. Jak je to naopak, se zodpovědností otců za syny?

Ta je samozřejmě vyšší. Synové dostávají od otců nejen genom, ale s ním i všechny životní výzvy a signály. Proto mám obavy. Obdivuju tvrdošijnost, se kterou do toho jde, ale zároveň cítím strach. Strach o míru věcí. Najít míru věcí, o to v životě jde.

V srpnu vám bude devadesát let. Co je na stáří nejhezčí?

Ta velká životní zkušenost. To, že jste potkal spoustu lidí a prožil velké množství příběhů. Ze všeho jste si zobnul – a to jste teď vy. A pokud vám to dovolí zdraví a částečně i mozek, pak na tu velkou zkušenost a plochu, kterou jste, máte právo naroubovat zvědavost, jak to bude dál, až tu nebudete. Říkám tomu – vždycky když si sednu do křesla –, že vzpomínám na budoucnost.

Ale není to nespravedlivé? Mozek funguje, tělo chátrá. Nemělo by to jít ruku v ruce, aby si člověk tělesný úpadek neuvědomoval?

Mým hlavním pocitem ze stáří je neobyčejná vděčnost, že je mi zachováno myšlení. Důležitá je samozřejmě i schopnost přenášet se z místa na místo neboli chůze. A tu já nemám. Ale necítím to jako nespravedlnost. Vděk za schopnost věci jasně posuzovat zcela převažuje.

Spousta lidí se s tím nesmíří.

Dobré stáří je, když si vypěstujete dvě ctnosti: zaprvé vděčnost osudu, že jste a máte to, co máte, a zadruhé pokoru, že nechcete víc. Spousta lidí žije v klecích představ, že všechno je blbě. Petr Pithart to nazval remcavou skepsí. Za to, že ji nemám, vděčím svému ustrojení vědeckého pracovníka. Jdete do

pokusu, ať dopadne jakkoliv. Když špatně, tak předěláte koncepci a hypotézu. Mě žene vděčnost, že můžu věci posuzovat, a velká zvědavost, jak to bude dál.

Ponižuje vás, když se k vám leckde chovají jako k demontnímu stařečkovi, kterému je třeba přepočítat drobné?

To mě uráželo už dávno. Ještě když jsem byl čiperný a přišel do krámu, prodáváčka vždycky přesunula pozornost k mladému playboyovi, který vešel po mně. Ať si tam ten trouba dědeček počká. Na to je jediný recept. Říkat si, co kdysi dávno opakoval starý pan profesor Kubelka nám mladým skoro každý den: Hoši, vás to taky čeká. A to si říkejte dvakrát denně. V tom je ta spravedlnost.

Manželka vás opustila před osmnácti lety, po dvačtyřiceti letech manželství. Kde jste našel sílu pokračovat sám?

Po její smrti to bylo hrozné období. Nedbal jsem na sebe a přál si umřít taky. Pořád jsem čekal, že mi dá znamení, proč zůstat. Pak jsem poznal, že mi ho dát nemůže, že mi ho už dala. Že jsou to mí vnuci. To je ta výzva, pro kterou je třeba žít. A pak jsem taky našel spřízněnou, o čtyři roky mladší dámu, se kterou si rozumím. Čili najít si vztah. Ne jako náhradu, náhrada je šidítka, ale jako logické pokračování. A protože nejraději vzpomínáte na budoucnost, začnete znovu a bez slz.

Na co se z té budoucnosti těšíte?

Že se ráno probudím. Že zjistím, že ještě přeždu alespoň pokoj. Že dám kosti dohromady tak, aby to byla celistvá kostra. Že s kolegy doděláme knížku o fakultě, kde jsem vyrostl, že si ještě prolístuju knižním rozhovorem Vivisectio mundi, který se mnou vedl. Taky se těším na to, že budu i nadále umět vyhazovat spoustu dokumentů, a tím snad umožním dceři, synovi i vnukům, aby později neřešili vyklizení mého bytu požárem.

Ke stáří prý patří poznání. Jaké je to vaše?

V Prachaticích, kde jsem žil, bydlel profesor tělocvik Franc, jinak také člen Jednoty bratrské. Doma s námi vedl filozofické debaty a prokládal je četbou Bible kralické. Vždycky když jedu okolo, ukazuju na jeho dům a říkám Štěpánce, vnukům i synovi Radkovi: Vidíte, to je to okno, které způsobilo, že jsem v životě nebyl kurva. A stáří mám odměnou za to.

O TÝDEN POZDĚJI:

Vyzvedl vás? Myslím syn.

Ano.

*CTIRAD JOHN, (*15.8. 1920) spoluzakladatel československé moderní imunologie. Dlouholetý přednosta Ústavu pro lékařskou mikrobiologii a imunologii I. LF UK v Praze. Byl expertem Světové zdravotnické organizace (SZO) v Ženevě pro výuku imunologie, řadu let pracoval v komisi SZO pro brucelózu. Jeden ze zakládajících členů Učené společnosti ČR. V roce 2006 pasován na Rytíře lékařského stavu. Otec dermatoložky Šárky a bývalého novináře, publicisty, spisovatele a dnes ministra vnitra Radka Johna.*

Pátek LN, 6.8.2010

AKTUALITY

Římskokatolická farnost, Oblastní charita a město Letohrad pořádají 28. září 2010

VIII. Svatováclavskou slavnost
13 h. bohoslužba v kostele sv. Václava,
zpívá sbor Familia Cantorum
Program bude pokračovat na zámecké terase:

14 h. cimbálová kapela „Fjertúšek“

15.30 h. taneční vystoupení dětí pod vedením

manželů Jantačových

16–16.45 h. vystoupení žáků místní ZUŠ

od 17 h. hraje kapela Náhodné procesy

Bohaté občerstvení a hry pro děti

Výtěžek bude věnován na opravu kaple

na Kopečku

Setkání s americkými přáteli z Annapolis se koná v pátek 1.10. 2010 v 19 h. v evangelickém kostele - bude to party s pohoštěním a neformálními hovory s některými z bývalých učitelů. V sobotu 2.10. odjíždí autobus od evangelického kostela ve 13.30 h. do kostela v Písařově na slavnostní setkání a bohoslužbu k položení základního kamene. Pak bude diskuze (téma se upřesňuje) a pohoštění. Na obě akce se přihlaste na evangelické faře u manželů Kačenových.

Slavnosti výročí posvěcení našich kostelů:

Mistrovice	3. října
Červená	3. října
Lukavice	11. října
Kunčice	17. října
Letohrad	17. října
Orlice	24. října
Šedivec	24. října

Život Boží krtem přijali

- 10.7. Sara Daria Valizadeh
11.7. Johana Formánková
Jan Kubový

Lásku, úctu a věnost si slíbili

- 10.7. Václav Holanec
a Ludmila Halbrštátová
7.8. Michaal Kettner
a Bohumila Kalousová
20.8. Pavel Vencl a Jana Hlaváčková
28.8. Karel Kalivoda a Kateřina Dvořáková
4.9. Jan Čanda a Jana Stejskalová
Martin Hubený a Ludmila Kaválková

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

- 12.7. Zdeňku Tomkovou 82 let
19.7. Dagmar Hrdinovou 81 let
21.7. Marii Šlezingrovou 76 let
23.8. Ludmilu Sysrovou 77 let

Poděkování

Do letohradského kostela pořídil pan Toník Řehák nové dveře na kůr a pánové František Vaníček st. a Vojtěch Mikyska st. pořídili do lavic poličky na zpěvníky. Paní Marie Kudláčková provází každou první sobotu areálem Kopečku. Všem děkujeme. Děkujeme také dárcům květin do našich kostelů a samozřejmě také paním, které květiny aranžují.

Orlický kostel

Lirurgická úprava kostela je víc jak ročním slavením ověřena. Pan Arch. Aleše Brotánka jsme poprosili o návrh dvou pískovcových desek místo kredenčních stolků za oltářem a židli, které nahradí zapůjčené židle doplňující lavice (peníze na ně máme). Zároveň pověsíme goblén na skoby.

Středem liturgického prostoru je Stůl Páně. Goblén nad ním nestrhává pozornost na sebe, vypovídá o Světle a tak střed liturgického prostoru dotváří. V architektuře barokního kostela je goblén zároveň výpovědí našeho vnímání a dnešního umění.

Na jeho zaplacení jsme už získali 60.000 Kč. Ještě potřebujeme získat 140.000 Kč. Prosíme dárců o pomoc. Své dary můžete posílat na účet č. 1323857329/0800, variabilní symbol 1234. *Václav Vacek*

SBÍRKA NA POVODNĚ

Charita ČR se zapojila do pomoci obětem povodní v severních Čechách. Charity litoměřické diecéze aktivně působí v postižených oblastech. V některých Charitách probíhají sbírky náhradí a materiální pomoci, Arcidiecézní charita Olomouc dovezla do České Lípy automobil s náhradím, čistícími prostředky, vysoušeči a vysokotlakými čističi.. Do postižených míst byli také vysláni charitní dobrovolníci, kteří pomáhají postiženým s úklidem.

Po prvotní fázi přímé materiální pomoci bude následovat dlouhodobá pomoc s obnovou bydlení. „Zaměříme se tradičně zejména na podporu nejzranitelnějších složek obyvatelstva, tedy seniorů a sociálně slabých, kteří nedokážou těžkou situaci zvládnout sami,“ uvedla ředitelka Diecézní charity Litoměřice Růžena Kavková.

Na pomoc obětem povodní vyhlásila Charita ČR také veřejnou sbírku na konto: **5015003434/5500** u Raiffeisenbank, variabilní symbol **444**, nebo formou dárcovské SMS ve tvaru: **DMS POVODNE2010** na číslo **87777**. Na tento účel je možné přispět také přímo na pobočkách Oblastní charity v Ústí nad Orlicí nebo v Letohradu.

Podle tiskové zprávy CHČR z 10.8.2010

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2010 POMÁHÁ

Výtěžek Tříkrálové sbírky (TS) je každoročně určen na financování charitních aktivit a služeb, ale jeho část putuje také přímo k potřebným lidem. Jedná se o lidi v nouzi, na které dostane Oblastní charita

kontakt prostřednictvím asistentů TS, farářů, spoluobčanů apod. U takto vytipovaných osob provedou příslušní pracovníci Oblastní charity sociální šetření a na jeho základě se pak finanční pomoc z TS poskytuje.

Seznámíme vás s jedním z příběhů lidí, kterým jste pomohli vy všichni, kdo jste do TS přispěli:

Prokopcovi jsou mladí manželé s dvěma malými dětmi a do prosince 2009 žili spokojeně v domku v Orličkách, který si sami zrekonstruovali. V sobotu 12. prosince paní Prokopcová odvedla děti k babičce, protože uklízela byt před Vánocemi. Když si v pět odpoledne konečně sedla, ucítila kouř. Pak už se události odehrávaly rychlostí blesku. Od závadného komína vznikl požár v kotelně. Odsud se oheň dostal do vedlejšího pokoje, kde vzplanul koberec. S manželem stačili jen vyběhnout ven a zavolat hasiče. Domek, obložený polystyrénem, hořel jako papír, zachránili sotva pár věcí...

Prvotní šok byl hrozný - najednou byli bezdomovci... Bezprostředně po neštěstí začali lidé Prokopcovým projevovat svou solidaritu: „*Hned v neděli mi sousedka přivezla televizi a pohádky na DVD pro děti, aby se nenudíly,*“ říká paní Eva Prokopcová. *Obec Orličky nabídla Prokopcovým náhradní ubytování a vyhlásila veřejnou sbírku na pomoc rodině. „Byla jsem mile překvapená podporou občanů. Člověka až mrazí při představně, že nám posílají peníze úplně neznámí lidé... Jsme velmi vděční i Charitě za finanční pomoc z Tříkrálové sbírky,*“ dodává paní Prokopcová.

Torzo domu nemělo smysl obnovovat, a tak ho postupně bourají. V červenci měli hotové základy pro stavbu nového domku a velké přání stihnout do zimy hrubou stavbu. „*Jde to pomalu, ale musíme bojovat. Manžel chodí do práce, takže na stavbu máme jen večery a víkendy,*“ říká paní Eva a stojí vedle hromady vybouraných cihel, které během dne čistí. A co Prokopcovým dodává sílu? Děti. „*Jsme šťastní, že máme zdravé děti,*“ říkají. „*Už víme, že člověk může majetek lehce pozbyť. Ale když máte zdravé děti, to je radost...*“

Iva Marková, Oblastní charita Ústí n. Orl.

Na Kopečku 356, Letohrad,

www.uo.caritas.cz

PODĚKOVÁNÍ ZA SBÍRKU

Upřímně děkujeme všem, kdo přispěli do sbírky na pomoc postiženým povodněmi, která se v minulých týdnech uskutečnila v našich kostelích. V letohradské farnosti se vybralo 51.297,- Kč (Letohrad 13.635 Kč, Orlice 20.122 Kč, Lukavice 7.320 Kč, Mistrovice 10.220 Kč). Panu faráři děkujeme za vstřícnost a podporu. Výtěžek sbírky, která dosud probíhá v celém vikariátu, bude odeslán na konto veřejné sbírky, kterou vyhlásila Charita ČR. Oblastní charita do ní přispěje z vlastních zdrojů částkou 40.000 Kč.

Děkujeme za vaši štedrost.

Za Oblastní charitu: Iva Marková

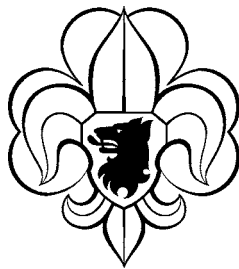
POVODNĚ 2010 ANEB JAK JSME POMÁHALI

Psal se 7. srpna 2010 a v médiích poprvé začali ukazovat zprávy o povodních na Liberecku. Nikdo před tímto osudným datem snad ani neznal vesničky jako Bílý Kostel, Heřmanice, Raspenava, Chrastava a další. Teď je zná každý. Smetla je, letos již druhá, tzv. „blesková povodeň“. Blesková opravdu byla. Dle výpovědi místních stoupla voda až o 4 metry během pouhých 20 minut. „Koukali jsme na televizi a ještě si říkali: „To je zase slejvanec, snad nám to nezatopí zahrádku“, a jen jsme to dořekli, měli jsme vodu po kotníky.“ - vypověděl jeden z místních, u něhož jsme pomáhali s úklidem.

Když ve zprávách v televizi ukazovali hrůzné záběry z Chrastavy, nedalo mi to a ihned jsem začal zjišťovat, jak se dá pomoci. Možnosti byli tři, finanční pomoc, materiální pomoc a osobní, dobrovolnická pomoc. Zvolil jsem první a poslední variantu. Odeslal jsem pár DMSeK, ale to mému svědomí nepřipadalo jako dostatečná pomoc všem těm zoufalým vytopeným lidem. Takže jsem sehnal všechny potřebné informace a vybavení a společně s Bárou Dolečkovou a dalším kamarádem jsme se vydali směr Liberec.

Pracovali jsme pod záštitou organizace ADRA, která nám kromě rozdělení práce zajistila ubytování, stravu i pojištění pro případ úrazu. Bydlení bylo skromnější (v tělocvičně ve spacáku) ale co, na výlet jsme tam nejeli, že? Organizace ze strany ADRY byla dle mého názoru na výbornou, a případným zájemcům o dobrovolnickou pomoc tuto organizaci vřele doporučuji.

Každé ráno po snídani byla všem dobrovolníkům rozdělena práce, pracovní náčiní a jídlo na celý den. Dobrovolníci se rozdělovali do několika skupin podle toho, do které vesnice pojedou pomáhat. Já s Bárou jsme byli zařazení do Raspenavy – do jedné z nejvíce zasažených obcí. Nasedli jsme tedy do aut a rozjeli se vstříc práci. Na místě na nás čekala doslova katastrofa. I přesto, že jsme na místo dorazili až ve středu 11.8., byla obec v hrozném stavu. Strhané mosty pohozené desítky metrů dál, vytrhaný asfalt ze silnic, polo zbořené domy držící snad jen silou vůle, smetí a hromady bahna a vyházeného zničeného nábytku. Po domluvě s hasiči jsme si my „raspenavští“ rozdělili jednotlivé domy a vyrazili jsme pomáhat. Já s Barčou a dalšími dvěma dobrovolníky jsme dostali na starost dům starého, lehce mentálně a fyzicky postiženého vdovce. Chudák pan Krejčík, byla středa, čtvrtý den po povodních a na jeho dům nikdo ještě ani nesáhl. Muse-li jsme v krátké spolupráci s vojáky vyklidit kompletně celé přízemí. Všechn nábytek, spotřebiče, jídlo, matrace, nádobí... Nej-smutnější bylo vyhazovat věci po jeho ženě. Skoro až se chtělo člověku plakat. Pán přišel úplně o všechno, před rokem o ženu a nyní i o bydlení a všechno majetek. Doufáme, že pana Krejčíka vezmou do místního pečova-

Milí přátelé,
o letošních prázdninách proběhlo v našem skautském středisku celkem 5 táborů a 3 vedoucí vám sepsali všechny zážitky, které je na nich potkaly.

Tábor Valteřice – 2. roj světlušek

Po dlouhém období táborů ve Vrchní Orlici jsme se vypravily do Valteřic za vlčaty. Těšily jsme se na exotickou dovolenou, ale naše letadlo „přistálo“ poněkud dříve a nám to vešlo adrenalin do krve. Místo ležení na pláži a popíjení koktejlů jsme se musely chránit před domorodci a přizpůsobit se místním zvykům (především 12 dennímu týdnu Hapšá). Jednou jsme měly pomalované obličejy, jindy jsme zase pily z kokosů, jedly z hrnků, stěhovaly se nebo dokonce mluvily tajnou řečí. Zachránily jsme život pilotovi, vysvobodily unešenou šamanku a viděly jsme pravý domorodý rituál - tanec u ohně. Samozřejmě jsme si užily spousty dobrodružství, potoka, nočních her, plnění světlušek, paloučkových i jiných her, příběhů k zamyšlení, lezení po stromě. Vyrobity jsme si pár šperků, postavily pec, naučily se klínové písmo, poznávaly ostrov, přiučily se řeči domorodců a ohromně se nasmály. Ale neminul nás ani úpal (či úžeh...?). Trochu jsme si poležely a hned se zase daly naplno do „práce“. Diamanty, které se záhadně objevovaly, jsme dávaly každý večer šamance. Ta je všechny odevzdala domorodcům a oni se mohli vykoupat o nám

telského domu, sám by si jistě nové bydlení už nezařídil...

Po vyklizení tohoto domu jsme se vydali dál po obci a nabízeli lidem svoji pomoc. Většinou už byli z toho nejhoršího a posílali nás dál se slovy, že jinde jsou jistě potřebnější lidé, že oni to už nějak zvládnou. To vše provázely silné pohledy i slova díky a vděčnosti.

Po třech dnech jsme se rozloučili s kolegy dobrovolníky a sedli na vlak zpět domů. Na závěr bych připojil prosbu, moji osobní, ale i všech těch zoufalých lidí. Prosím, máte-li možnost, byť třeba jen na pár dní, odjet do zasažených oblastí, kontaktujte ADRU, Člověka v tísní, Červený kříž či Charitu a rozjeďte se. Vaše pomoc bude velice potřeba. Z nejhoršího už budou všichni venku, ale každá ruka bude i tak dobrá. A vy, kteří z jakéhokoliv důvodu nemáte možnost pomoci osobně, Vás žádám o finanční pomoc všem zasaženým. Finanční příspěvek můžete odevzdat jakéhokoliv z výše uvedených organizací. Dále, máte-li někdo k dispozici vysoušeč či WAP přístroj (vysokotlaká vodní myčka) prosím, pošlete či propůjčte ho (opět přes jednu z výše uvedených organizací). Předem všem velice děkuji.
Adam Bartoš

neznámých bílých lidí, kteří z ostrova chtěli udělat průmyslovou zónu. Za to nám darovaly mnoho jídla a z ostrova Kerbau Negara nás rituálem přenesla šamanka Dunia Tanah. Měly jsme na tom ale i svůj podíl - kamínky, které se proměnily v kouzelné díky tomu, že jsme si navzájem pomáhaly. Počasí nám přálo a jídlo bylo výborné. Celý tábor se vydařil a my už se těšíme na další!

Za 2. roj světlušek Helena Peškarová

Tábor Výprachtice – 2. oddíl skautek

Letošního tábora na Větrné Hůrce se zúčastnilo celkem 40 táborníků, z toho 28 dětí a 12 vedoucích. Jako tradičně holky z dvojky (2. oddíl) a kluci z trojky (3. oddíl) společně, abychom se samy nebály a společně si užili spoustu legrace. Počasí nám tentokrát opravdu moc přálo, že jsme byli rádi, když po týdnu konečně na 2 dny sprchlo. Jinak se ale sluníčko snažilo ostošest, až nás tím horkem trochu „ubíjelo“, a proto jsme měli odpolední program malinko volnější. Ale i přesto jsme si stihli zahrát spoustu her, zazpívat si, „vyblbnout se“ a pořádně se zasmát. Být čtrnáct dní v jednom kolektivu a s každým vycházet po dobrém, i když jsem zrovna unavený(á), nevyspalý(á), anebo se mi stýská, je mnohdy docela náročné, ale od toho mimo jiné na tábory jezdíme, abychom se v tomto směru zdokonalovali. Osobně si myslím, že se tábor vydařil, a kromě jednoho krátkého odpočinku na měkkém lůžku v nemocnici a třech stehů na palci, nás na táboře nic škaredého nenavštívilo, a máme kupu veselých zážitků a hezkých vzpomínek.

Přeju všem šťastný vstup do nového školního roku, a už teď se těším na nový rok skautský!

P.S.: Kdo nejsi skautem/skautkou a chtěl/a bys být, určitě neváhej a přidej se k nám. U nás jsou dveře otevřené vždycky.

Za 2. oddíl skautek Bára Švecová

Tábor Vrchní Orlice – 1. oddíl skautek

Jako každý rok i letos jsme strávili prvních čtrnáct dní v červenci na táboře ve Vrchní Orlici. Náš tábor tvořily dva oddíly skautů a skautek z Letohradu.

Letos nám opravdu všechno vycházelo. Vyhnuły se nám jakékoliv nemoci a úrazy. Pořád svítilo sluníčko – a to se nám hodilo, protože družinky z dívčího oddílu byly nominovány na historicky první Zimletní olympijské hry. Na programu byly nejrůznější disciplíny jako například horolezení, střelba ze vzduchovky, slovní hokej, ale i běh na lyžích nebo krasobruslení. Každý den byl ukončen slavnostním ceremoniálem, na kterém byly za zvuků hymny jednoho z týmů předány medaile.

Na táboře nám nechyběly samozřejmě ani noční hry nebo rozvoz. Myslím, že jsme si letos tábor všichni užili.

*Za první oddíl skautek
Anežka Náhlíková*

PRŮZKUM OBRAZŮ

Při opravě orlického kostela, při snímání obrazů křížové cesty se ukázalo, v jak špatném stavu obrazy jsou. Nejen samotná plátina. Černé rámy jsou tak poničeny červotočem, že jsme obrazy nemohly pověsit zpět. Rámy se budou muset pořídít nové. Zlacené rokaje jsou červotočem úplně prolezlé a potřebují zrestaurovat.

Restaurátoři manželé Bergerovi před měsícem rentgenologickým průzkumem malby zjistili pozoruhodné věci, které nejsou vidět okem. Malíř obrazy při malování velice promyšlel, některé postavy nakonec přemaloval.

Bergerovi potvrdili velké poničení pláten. Za plátny byly desky, které měly zřejmě ze zadu chránit plátina před sluncem – obrazy zasahovaly do oken. Jenže prkna desek byla už zborcená, tlačila na plátina a poškozovala je. Zkousíme se získat peníze na restaurování. Nejprve je třeba plátina obrazů zažehlit na nová plátina a napnout je na nové napínací rámy. Tím se malby zajistí tak, aby neodpadávaly. Pak se budou moci časem – jak získáme peníze – zrestaurovat.

PhDr. Arijčuk, pracovník Památkového ústavu, který naše obrazy zkoumal už ve své diplomové práci, nám na zimu přislíbil přednášku o malíři Berglovi a našich obrazech. Připojujeme zprávu paní Šárky Bergerové, akademické malířky a restaurátorky. /v

Křížová cesta, zdobící kostel na Orlicích, musela být pro zcela havarijný stav pláten i konstrukčních a ozdobných dřevěných prvků dočasně svěřena a bezpečně uložena. V červenci a srpnu proběhl nedestruktivní (tedy bezkontaktní) průzkum všech 14 obrazů. Šlo především o průzkum rentgenologický, který je stěžejním východiskem pro zjištění aktuálního stavu díla. Průzkumem bylo zjištěno, že malba sama, ač pod zahnědlou, rozloženou starou lakovou vrstvou téměř nerozeznatelná, je dosud překvapivě zachovaná, i když plátina jsou na mnoha místech proboulená, proražená i přemalovaná. Bohužel na většině pláten byla již nalezena poškozená místa se známkami plošného uvolnění přesušené malby od vetchého plátna, takže v nejbližší budoucnosti aktuálně hrozí nenávratné ztráty. Také stav dřevěných prvků (nosného i ozdobného rámu) je alarmující a bude vyžadovat komplexní posouzení a odborný zásah.

Johan Wenzel BERGL (Jan Václav Bergl) se narodil roku 1718 ve Dvoře Králové. Vystudoval malířství na vídeňské Akademii pod vedením prof. Paula Trogera. Po studiích se usadil v Rakousku, kde se proslavil především jako malíř fresek (císařský palác a zámek Schnöbrunn ve Vídni, klášter v Melku a další). Dnes je tento východočeský rodák částí počítán mezi nejvýraznější představitele rakouského (vídeňského) pozdně barokního malířství. Pro rodné Čechy pracoval několikrát (Opocno, Dvůr Králové, Orlice...).

KŘESTNÍ ROUŠKA

Zhruba před třemi měsíci jsme nechali pokřtít našeho Jana. A vedle všeho ostatního před námi znovu vyvstala otázka křestní roušky. Už jednou jsme něco podobného museli řešit, a sice, když jsme ke křtu přinesli staršího Prokopa. Tenkrát jsme zavrhlí všechny přezdobené a popsané křestní roušky a nakonec se spokojili s bílou rouškou s decentním symbolem.

Tentokrát nám to ale nestačilo. Přišlo nám, že onen proužek látky, ať už zdobený nebo bílý, má jaksí málo společného s křestním rouchem, jež má připomínat. Lámali jsme si hlavu, do čeho odít miminko, abychom co nejvíce dodrželi symboliku a způsob užívání křestního roucha, do něhož po křtu byli zahalováni dospělí.

Nejprve jsme přemýšleli o malé bílé košili, symbolika bílého oděvu by tak byla zachována a opravdu by se jednalo o oděv,

jenže z právé košile Janíček za chvíli vyroste a co pak s ní? Skončí ve skříní jako křestní rouška a občas ji vytáhneme, abychom si spolu s fotkami řekli, jo tenkrát? A co by vlastně řekla tomu mladému chlapovi, který by si ji jednou nesl k sobě domů (teda pokud by si ji vůbec nesl)? Křestní roucho byl oděv k nošení, ne k uchovávání v truhle (to, že je ani my dnes nenosíme, je věc druhá).

Nakonec košilka zůstala ve skříní. Když jsme tuto otázku totiž začali řešit s Václavem Vackem, dospěli jsme přes různé návrhy nakonec k tomu, že Janíčkově pořídíme látku na dospěláckou košili. Z té látky Janovi jednou necháme ušít košili, bílé roucho, symbolizující nový počátek, svatost, vykoupení, a které bude moci nosit, třeba i na svatbu, do divadla nebo jenom tak pro radost.

Jenom tu látku teď budeme muset větrat, překládat a balit do hedvábného papíru, aby za těch pár let byla co k čemu. Ostatně podobně jako s dítětem. I o Janička se budeme muset starat, učit ho a učit se, věst a naslouchat a já nevím, co všechno ještě, aby se jednou mohl hrdě hlásit ke Kristu.

Marie a Josef Bernardovi

I když současný stav maleb v kostele na Orlicích zatím neumožňuje jejich plné docenění, letošní průzkum jasně prokázal, že právě tento soubor patří mezi Berglovy nej kvalitnější práce, a že se jedná o dílo, které svým významem přesahuje celý region.

Šárka Bergerová

TAJEMSTVÍ PAPIROVÉHO PYTLÍKU

Určitě jste si toho také všimli: svačina v papírovém pytlíku má zvláštní kouzlo. Jednak je to překvapení (co tam asi bude?), a také vědomí její omezenosti – na rozdíl od jídla doma - z ní dělá cosi cenného. Doma u snídaně sedí děti občas s hlavou v dlaních, protože vůbec nemají hlad, zato když se jede na výlet a máme s sebou svačinu, do 10 minut po usednutí do auta nebo vlaku hlad zaručeně dostanou. Pamatuji, že když jsme jako děti jezdily s rodiči na výlet do Prahy, také se svatý Václav nikdy nedočkal našich řízků, protože byly snědены nejpozději v Pardubicích na nádraží.

Foto: Ján Viazanička

My starší to známe ještě ze školních let, když jsme jezdili na bramborové, chmelové a jiné zemědělské brigády. Tam byla svačina přímo zlomovým bodem. Přijela Avie s přepravkou plnou papírových pytlíků a žlutých limonád. S potěšením jsme vytahovali rohlíky a pěticentimetrový kus suchého salámu, který člověk normálně moc nemusí, ale po práci a s vůní hlíny nebo lesa tak chutná!

„Fenomén“ svačiny uznávají už malé děti, ráda třeba sledují naši holčičku, když si hraje „na výlet“. To jí musím udělat svačinu a šťávu do lahve, schová si to do batohu, ale kdyby jen to... Na jednu ruku si navlékne kabelku a chytne přenosnou tašku s dítětem, druhou rukou svírá nákupní tašku s plyšáky a kufr s hračkami a před sebou ještě tlačí kočárek s druhým dítětem. Ten batoh se svačinou má samozřejmě na zádech. Takto obtěžkána (nevím, kde to odkoukala!) vyjde na schody před dům, tam si sedne, všechno to rozbalí, chová své děti a vlídně k nim hovoří. Pak sní svačinu a přijde zas domů, kde vypráví, co zažila na výletě...

Tak to je taková radost, když něco, co znáte z mládí, přetrvává... Myslím staromilecky, že svačiny z plastových krabiček, (které jsou ovšem jinak velmi praktické), ani tolik nechutnají jako malinko zmáčkly chleba se sýrem z papírového pytlíku... /M

Ivo, ještě jsi zapoměla, že prázdný papírový pytlík jsme nakonec nafoukli a bouchli; aspoň my, kluci. (Za nás žádná pyrotechnika nebyla. Mimo té, kterou jsme si vyráběli sami.) /v

RODINA

RODIČE NÁM ZASAHOJÍ DO VZTAHU

Stát se tchyní či tchánem znamená pro rodiče našeho partnera či partnerky vstup do komplikované sociální role, s níž si ne každý poradí. Stejně náročné může být i působení v roli snachy či zetě, zejména pokud mladý pár bydlí v těsné blízkosti partnerových rodičů.

„Nastěhovali jsme se k manželovým rodičům, protože předávání našeho bytu v novostavbě se kvůli kolaudačním závadám posunulo o více než půl roku. Měli jsme pro sebe dva pokoje a příslušenství, ale kuchyň byla společná. Asi po měsíci bydlení jsem večer upekla manželovi dort, protože jsem mu druhý den chtěla popřát k narozeninám. Dala jsem ho do společné lednice a tchyně mu z něj ráno bez mého vědomí klidně ukrojila kus k snídani a ještě mi pak řekla, že jsem to přece stejně dělala pro něj, tak o co mi jde,“ stěžuje si sedmadvacetiletá Renáta na nedostatek respektu ze strany manželových rodičů.

Zpočátku nechtěla nic řešit, jde přece jen o dočasné bydlení – a stáhla se do pasivity. Jenže submisivního postavení vůči tchyni se nedokázala úplně zbavit ani později.

Pětatřicetiletá Lenka podezírá manželovy rodiče, že při návštěvách slídí očima po bytě a hledají důkazy Lenčiny nepořádnosti. „Dokonce mi tchyně začala mluvit do toho, jak třídím špinavé prádlo, a kdybych nezačala ječet, snad by se mi v něm začala hrabat,“ říká a ještě po řadě měsíců se třese vzteky a ponížením, když si na scénu vzpomene.

Od té doby tchyni neviděla, manžel navštěvuje rodiče sám a nevyřešené problémy začínají nenápadně narušovat i vztah mladého páru.

Vztah s tchyní patří k těm nejožehavějším rodinným tématům, přitom vztah tchyně – zeť bývá obvykle méně dramatický než konstelace snacha-tchyně. Má to své hluboké psychologické důvody – kombinace dvě ženy a jeden muž vytváří prostor pro mocenský boj, minimálně do té doby, než si zúčastnění ujasní, že láska mateřská a láska partnerská jsou dvě zcela odlišné záležitosti, v nichž nelze soupeřit a které nelze stavět proti sobě.

Jak vzít vítr z plachet

Postavení partnera při sporech s tchyní je tím, co spory buďto mírní, nebo zosťuje. Je jen logické, že nikdo nechce shodit ani rodiče ani manžela či manželku.

Dospělý syn (či dcera), který figuruje v případě sporu v roli prostředníka, je vystavován obrovskému nátlaku z obou stran. Jedné ze stran většinou podléhá a sám pak trpí nejvíce – což mu bohužel partner zpravidla nevěří, zatímco rodiče to mívají tendenci interpretovat tak, že jeho partnerský vztah nefunguje. V podobných mocenských bojích je potřeba

hned zkraje stanovit jasné hranice. Pokud partneři táhnou za jeden provaz a „usměrňování“ tchyně se ujme vždy vlastní dítě, obvykle je situace více pod kontrolou a nehrozí vážnější krize ani mezi partnery, ale posléze ani s rodiči.

Obzvláště u syna je důležité, aby zachoval své matce patřičnou lásku a úctu, ale aby ji přestal brát jako neotřesitelnou autoritu. Jeho loajalita vůči partnerce by měla být prioritní. Pokud má partnerka v této oblasti pocit jistoty, nebere tchyni jako hrozbu a sokyni a její chování se umírní. Pocit manželské solidarity stoupne, zprvu šokovaná a možná i uražená maminka nakonec svému dítěti zpravidla ráda odpustí a v zájmu rodiny začne respektovat novou rodinu i se snachou a jejími pravidly.

Pokud syn stojí důsledně za manželkou a zároveň se chová k matce s úctou, je to nejlepší možná pozice pro urovnání konfliktu. Pár tak působí spokojeně a matce to vezme vítr z plachet. Boj proti snaše totiž ztrácí smysl.

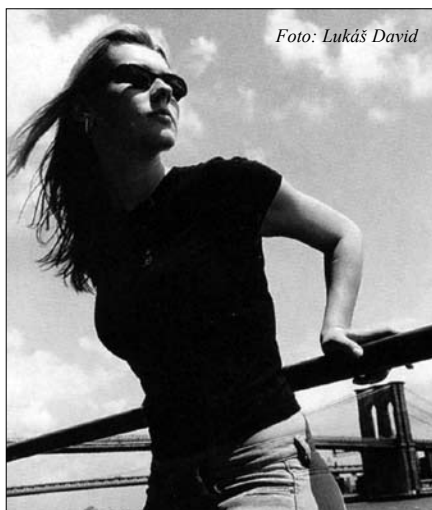

Foto: Lukáš David

Jak přilít olej do ohně

Pokud je syn zmítán mezi oběma ženami a snaží se chovat spravedlivě tak, že jednou se zastane té a jindy zase druhé, uvízne ve spárech neřešitelnosti a nespokojení jsou všichni. Dává tak matce za pravdu, že občas je se ženou přece jen nespokojený. Matka tak nabude dojmu, že si syn skutečně nevybral nejlépe a že musí zasáhnout.

Takhle ale partnerství už z principu nefunguje a obvykle krachuje nejen vztah mezi snachou a tchyní, později ale i vztah páru samotného a nakonec to začne skřípat i mezi matkou a synem.

Není jiné cesty než vymezení jasných hranic, které musí všichni dodržovat. Každý pár má svá slabá místa, ale rodiče na žádné straně nebývají v tomto případě dobrými rádci, neboť nemohou být již z podstaty věci objektivní. Jejich přirozeným pudem je dítěti v nouzi za každou cenu pomoci. Čím méně se jim to daří, tím urputněji se o to snaží.

„Po dvou letech jsem se své matce svěřila, že mě manžel podvádí. Měl stále nějaké romány, nezajimal se ani o mě ani o dceru,

tak jsem se nakonec rozhodla, že požádám o rozvod. Jenže naši se jednoznačně postavili na stranu mého muže, matka prohlásila, že dokáže finančně slušně zajistit rodinu a že mě udělala nezodpovědnou ženskou, která baziruje na prkotinách,“ vzpomíná dnes čtyřicetiletá Jana.

Skutečně se rozvedla, časem navázala nový vztah, její rodiče nakonec uznali, že se zřejmě rozhodla správně – ale důvěrný vztah se už nikdy nepodařilo obnovit. „Mám je samozřejmě ráda, kdyby bylo potřeba, postarám se o ně, naši se nám taky občas snaží pomoci. Ale už bych se jim nikdy se svými problémy nesvěřila,“ uzavírá Jana.

Vnoučata na scéně

Babičky vnoučata milují, ale jejich přístup a představa o tom, co je pro dítě nejlepší, se může od názoru matky lišit. Drama nastává, pokud babička zaujme roli zkušeného experta.

Tím, kdo by měl mít vždy „právo veta“ je totiž matka, resp. rodiče dítěte. Respekt je zde onou magickou formulí. K tomu se ale připojuje i důvěra, a to oboustranná. Tím, že tchyně respektuje snachu, potvrzuje volbu svého syna, přenechává mu plnou zodpovědnost a nechává ho dospět. Snacha by zase měla věřit, že tchyně svá vnoučata také miluje a že trocha odchylek od běžného režimu dítě nezabije. Navíc je to právě tchyně, kdo vychoval manžela, takže se dá předpokládat, že v roli matky asi nebyla zas tak neschopná.

Rozumná matka pochopí, že pro děti je důležité mít babičky, i když třeba nejsou ideální. A chytrá tchyně uzná, že přijít o vnoučata je strašná škoda a že spokojenost jejich rodičů je tím nejdůležitějším. Ať to zní sebepodivněji, prarodiče mohou k té spokojenosti přispět mnohdy více pasivitou než aktivitou – a pomoci za předpokladu, že jsou požádáni. Na druhé straně i mladá rodina si musí být vědoma toho, že prarodiče mají vlastní zájmy a pečovat o vnoučata zdaleka není jedinou náplní jejich volného času.

Skruté příčiny

Hledáme-li skutečnou příčinu konfliktů mezi mladým párem a rodiči jednoho z nich, zjistíme, že problematické vztahy jsou jen odrazem jiných vztahových nedostatků, týkajících se nezralosti zúčastněných. Ať už jde o partnerské neshody mladého páru, nebo o nedořešení problémů z původní rodiny.

Tchyně, která nadměrně zasahuje do chodu nové rodiny, obvykle nedořešila svůj vztah k vlastnímu dítěti a stále se jej snaží chránit a manipulovat jím. Pokud se nepodaří žádnou metodou zvrátit nepřívětivé rodinné klima, zbývá pouze pokud možno zúžit prostor pro třecí plochy, nepřilívat zbytečně olej do ohně a dívat se na situaci s odstupem. V rodinných vztazích jde vždy o běh na dlouhou trať, klidný a rozvážný přístup přinese časem lepší výsledky, než rychlá a radikální řešení.

Eva Kubová, *Psychologie dnes*, 7-8/2010

RODINA A SPOLEČNOST

Přednáška prof. PhDr. Petra Piňhy, CSc., bývalého ministra školství na mezinárodním semináři „Rodina – nároky, úskalí, východiska“, Praha – Emauzy, 12.3. 2009

Dámy a pánové, děkuji organizátorům za pozvání a důvěru. Jsem rád, že se s Vámi setkávám. Byl jsem požádán, abych vyznačil rámec Vašeho jednání a zároveň ukázal hlavní dimenze složitěho problému, o němž se v jednotlivých sekcích bude hovořit vždy spíše jednostranně. Rozhodl jsem se hledat ten centrální bod, od něhož se v dané otázce všechno odvíjí. Jeho nalezení a určení se Vám možná bude zdát tak jednoduché a tak notoricky známé, že si řeknete, že nebylo třeba ztrácet čas, protože to přeci všichni víte. Jenže na věci zcela samozřejmě se v komplikovaném moderním světě dost často pozapomene, nebo vůbec zapomene a pak je třeba je důrazně připomenout. Dříve než začnu svůj výklad, musím udělat tři poznámky, abychom si dobře rozuměli.

Prvá: V přísně vymezeném čase mohu podat jen jasné teze. Bez širšího výkladu vyzní autoritativně.

Druhá: Do analýzy současného stavu společnosti nebudu neustále vkládat hřejivé povzbudivé věty o tom, že ovšem známe i jiné, zdravé případy, že to není všude a vždycky tak zlé. Vím to, ale přišel jsem, abych udělal analýzu a vyslovil diagnózu o jedné z chorob naší nemocné společnosti. Nedovolávejte se, prosím, na kladné protipříklady. Řekne-li Vám lékař, že babička má otevřené bércové vředy, nevyřeší se to tím, že ho upozorníte, že kůže na rukách, zádech, v oblíčejí, na stehnech a pod kotníkem je v pořádku. Babička je nemocná a je třeba léčit bércové vředy, které – bohužel – má.

Třetí: Jsem katolický kněz a budu proto mluvit jako věřící křesťan. Moje vzdělání, profese a životní zkušenost mě staví pevně mezi ostatní lidi. Prvé v žádném případě nevylučuje druhé. Neprospadněte apriornímu soudu. Obsah mého sdělení proto svobodně označte za zcela pravdivý, částečně správný, či úplně nesprávný podle toho, co řeknu, nikoli podle toho, kdo jsem. I názorový protivník může říkat pravdu. A nyní už Vás prosím jen o chvíli trpělivosti a trochu odvahy, protože popisovaná skutečnost budí spíše odpor než nadšení.

Celková mravní krize v Evropě (je i jinde, ale

budu se zabývat Evropou) zasahuje také rodinu, takže se mluví o krizi rodiny. V danou chvíli se krize rodiny a krize společnosti vzájemně potencují v rychle vyrůstající spirále. Na otázku, kde je možno účinněji zasáhnout, odpovídám, že v rodině. Je konkrétnějším, menším, a proto i zvladatelnějším celkem. Ozdravení mnoha částí může vést k hojení celého společenského organismu. Nezvratitelná síla celospolečenského problému vždy narkotizuje jednotlivce. Pod dojmem, že já s tím nic nenadělám, neudělají pak ani to, co mohou a mají. Děsí-li se někdo všeobecné krize rodiny, musí přece především udělat vše, aby nepronikla do jeho vlastní rodiny.

Krize rodiny nenastala náraz. Nebudu se zabývat složitým vývojem rodiny jako formy lidského života či právního institutu, ale upozorním na jednu linii uvolňování rodinných vazeb. Rurální rodiny 18. století i rodina městského řemeslníka žila stále pohromadě a zabezpečovala vše, co její členové potřebovali. V několika velkých krocích začaly různé její povinnosti přebírat instituce a trvalé spoluzítí se začalo různě přerušovat. Nechejme stranou jen neštěstí přinášející zavedení

stanovení způsobilo dosud největší známý propad porodnosti.

Krize rodiny, myslím, roste úměrně tomu, jak klesá míra společně tráveného času a jak odpadají existenční nutnosti, které rodinu držely zvnějšku. Zákonitě je kladena otázka, co je tedy náplní a smyslem rodinného života. Odpověď právě na tuto otázku se ukáže jako zásadní.

Máme-li ji zodpovědět, musíme si ujasnit zákony o rodině, protože by k tomu měly něco říkat. Zákony o rodině vůbec jsou dvojího druhu. Na jedné straně stojí zákony, které budu nazývat Boží, na druhé jsou zákony lidské. Boží a lidské zákonodárství se zásadním způsobem liší. Boží zákonodárství je svou povahou transcendentní, lidmi neovlivnitelné. Z toho plyne, že platí opravdu bez rozdílu pro všechny. Je neměnné, jednou provždy dané. Zahrnuje veškeré dění, tj. přírodní i sociální, a vytváří řád, který je základem existence. U živých organismů vede menší porušení zákona k chorobě, velké ke smrti. Tyto zákony je možno pouze poznávat, nelze je změnit. Nehodlám se pít o to, zda právě křesťanský Bůh a Boží zákon v tradici katolické církve je jeho nejlepším a nejuplnějším záznamem. Jsem o tom ovšem přesvědčen. Oproti zákonům jiných náboženství mají navíc rys smlouvy. Nejde o diktát. Ponechává člověku svobodu a zakládá jeho důstojnost. Upozorňuji, že církevní zákony nejsou zákonem Božím, nýbrž lidským.

Lidské zákony jsou měnitelné, mohou a nemusí být správné. Mohou vznikat demokratickou dohodou, ale i rozhodnutím diktátora. Řekl bych, že čím více vycházejí ze zákona Božího, tj. formulují dílčí pravidla podle záměru Božího zákonodárce, tím víc jsou správné a spravedlivé. Dbají totiž o onen řád, který nemá být narušován, protože je to nebezpečné. Rozdíl mezi Božím a lidským zákonem můžeme ukázat na dvou pojmech. Poruší-li někdo zákony Boží, přestává být člověkem spravedlivým a slušným. Poruší-li zákony lidské, přestane být právně, popř. i trestně bezúhonným.

Slušnost a trestní bezúhonnost jsou velmi odlišné věci. Slušnost není a nebude nikdy pevně definována. Přesto je všeobecně známa. Vychovávají k ní a hlídají ji všichni. Pokud se začne v nějakém společenství vytrácet, dochází k vážnému vybočení z řádu. Proti nepsané slušnosti vyrůstá drzá svévole, těžko brzděná lidskými zákony. Lid-

Foto: Karel Laga

vojenské služby. Na celostním životě rodiny se podepsala povinná školní docházka. Školy převzaly velkou část vzdělávání a výchovy a odvedly děti na část dnů z rodiny. Potřeba přivýdělků a industriální revoluce odvedly z domu mnohé otce na takřka celé dny. Všeobecná zaměstnanost žen odvedla z rodin matky. Instituce pro zábavu a volný čas lákají každého jednotlivě za jeho zájmem. Nemocnice a starobince začaly snímat z rodiny povinnost a nutnost postarat se o potřebné. Institut starobního pojištění a jeho zákonné

Foto: Jan Šroubek

ské zákony ve společnosti, která ztrácí slušnost, nic nevyřeší, protože základní slušnost je nezbytným předpokladem funkčnosti lidských zákonů. Rozumná zákonodárná zásada, že to, co není zakázáno, je dovoleno, stojí a padá se stavem slušnosti. V neslušné společnosti je třeba přesně zakázat všechno možné a stále se objevují mezery, skuliny a škvířečky v zákonech. Slušný člověk v rozumném zákoně nikdy žádnou skulinu nehledá. Kdyby společnost byla opravdu slušná, mohl by být zákon bez kazuistiky jedna obrovská díra v rámci jasného principu.

Naše současná situace je charakterizována rozsáhlým odklonem od Božích zákonů, které jsou odmítány jako svazující. Pod hesly plné svobody a s pomocí úžasně efektivních technologií jsme se postavili do Boží pozice. Vznikl nový životní styl, nová škála hodnot, nové pojetí člověka. Člověk přestal být tajemným nositelem smyslu, zodpovědným a obětavým hospodářem, kterému je svěřena úžasná hodnota, totiž život planety, a uctivým hledačem principů i detailů správnosti Božího řádu. Člověk se stal přes všechny řeči o individualitě desubjektivizovaným objektem. Mluvíme o něm jako o produktu, např. ve školství, které je pojímáno tržně a ekonomicky. Tento složitý objekt – člověk – chceme řídit pomocí psychologických technologií. Lidské soužití je převedeno na vztahové technologie.

Výsledkem je nutně ztráta lidské důstojnosti. Funkční systémy předepisují chování, jednání a vpsledku se máme chovat jako drezírované cirkusové zvíře. Úspěšné reklamní kampaně ukazují, že přestáváme myslet a reagujeme jako Pavlovovi psi.

Přes veškerou úctu k psychologům a s vědomím, že v mnohém mohou lidem dobře poradit, nevěřím, že by mohli něco vyřešit. Rodina je organismus, nikoli mechanismus. Poutem soužití je obětavost a láska, nikoli komunikační obratnosti. Řešením sporů je

odpuštění, nikoli vysvětlování.

Ještě méně věřím, že něco vyřeší lidské zákonodárství, které se vzdánilo zákonům Božím. Naše zákony jsou odsouzeny k nezdaru, protože jsou projevem morálně upadlé společnosti. Ukazuje se to na tom, že snad vůbec všechny zákony o rodině a výchově odhlasované poslanci, kteří jeden přes druhého hovoří o nutnosti chránit a upevňovat rodinu, jsou fakticky namířeny proti rodině. Snaží se totiž nějak ošetřovat – tak se o zákonech mluví – těžká zranění nedostatku slušnosti. Zákony vehementně hájící svobodné matky jsou zákony proti spořádané rodině. Zákon o registrovaném partnerství je zesměšněním rodiny. Nemám nic proti tomu, aby existovala pravidla pro ochranu svobodných matek, aby lidé neschopní založit přirozenou rodinu mohli svobodně a důstojně spolu žít, ale rovnítko sem položít nejde.

Aniž bych své další tvrzení dokládal jednotlivými příklady a jejich rozbořem, konstatuji, že naše sociální zákony vždy a ve všem preferující skupiny marginální, jsou asociální vůči základní většině kvalitně a poctivě žijících lidí – tj. právě zdravě stavěných rodin – a vedou k demoralizaci. Nezájem politiků o čestně žijící lidi, kteří tvoří základ společnosti a prosperity, vyvolává deziluzi o demokracii a posunuje nás k čekání na diktátora.

Do nebe volajícím je zavádění sexuální výchovy na nejnižší stupně škol, protože tento předmět není koncipován jako poučení o důstojnosti, kráse a duchovnosti, ani o zodpovědnosti. Skutečným cílem této výchovy je to, co si přeje sexuálně vybičovaná společnost: umožnit častý styk bez rizika nákazy, otěhotnění a nepřijemnosti způsobených citovou opravdovostí jednoho z partnerů. Povšimněte si, prosím, že u lidí zaujatých sexuální zábavou je těhotenství stavěno na roveň venerickým chorobám nebo AIDS. Nenamlouvejme si tu nic. Nevaginál-

ní pohlavní styk je vychvalovanou technikou bezpečné antikoncepce.

Proti tomuto stavu a z něho utvářeného právního řádu postavme pravidla známá ze zákonů Božích. Z příkázání Desatera týkají se rodiny 4., 5., 6. a 9. Všechny tyto příkazy jsou ochranného charakteru. Nejde o podvazování svobody ani o zákazy čehokoli přirozeného alegitimního.

Čtvrtý příkaz zakládá možnost výchovy, chrání autoritu jako předpoklad přirozené struktury rodiny i celku společnosti a vytváří prostor zodpovědnosti.

Pátý příkaz ochraňuje život a zdraví, ipso facto také rodinu jako místo, kde je život předáván a ochraňován.

Šestý příkaz chrání před nebezpečím perverzit, které přinášejí pokles porodnosti a všeobecnou nezodpovědnost vůči dětem a životu.

Devátý příkaz chrání rodinu před rozpadem, který hrozí, když je jeden z partnerů sváděn a tím z rodiny odváděn.

Tragičnost lidského a zásadní platnost Božího zákonodárství je dobře vidět i na právu manželském. Co vyžaduje civilní právo? Dobrovolnost a vzájemnou znalost zdravotního stavu. Slib snoubenci nevyslovují žádný. Rozvodové řízení je administrativní bagatelou. V témže lidském zákonodárství máme v trestním právu skutkovou podstatu týrání dětí fyzické či psychické. Tuto skutkovou podstatu naplňují všichni rozvádějící se, kteří mají děti. Rozvod je pro ně dlouhotrvajícím psychickým traumatem, většinou s celoživotními následky. Civilní soudce by měl spolu s výrokem o rozvodu podat na oba rodiče trestní oznámení.

V církevním právu si snoubenci vědomě a dobrovolně slibují úctu, věrnost a lásku na celý zbytek života. Porušení slibu je tak či onak trestné.

Uzavírám. Zákonná opatření, psychologické porady, podpůrné a záchranné programy zmírňují důsledky krize rodiny. Neřeší ji. Řešení leží jinde. V návratu ke skutečnosti a k přijetí toho, že láska je nesobecká a obětavá. Řešení leží v obnově lidské důstojnosti, která stojí a padá s přijetím zodpovědnosti. Toto řešení vzejde jedině od těch harmonicky žijících rodin, které unesou útoky a posměch okolí, vůči němuž budou bytostně jiné.

Starý vesničan se hřeje na slunci
Stoletý vesničan na poli nepracuje.
Hřeje se na slunci, chutná každý den.
Někdy, hledaje vši, zpod keře pozoruje,
jak husy divoké splývají s obzorem.

*Li Čchi Čínská poezie
z doby dynastie Tchang, 7.-9. stol.*

NÁŠ ROZHOVOR

VERONIKA KLIKAROVÁ (35) *Když jsem ji slyšela poprvé mluvit o svých žácích, byla pro mě trochu zjevením – ve tváři měla totiž nadšení a používala superlativy. A to neučí prvňáčky nebo na výběrovém gymnáziu, jak bychom se z jejího nadšení mohli domnívat, ale kluky na Střední škole automobilní v Holicích.*

Pověz něco o tvé pedagogické praxi

Nemám pedagogické vzdělání. Nějaký čas jsem byla v Anglii a po návratu jsem 6 let učila angličtinu doma. Pak mě oslovili ze Střední automobilové školy, tak jsem to zkusila a jsem ze školy nadšená. Učím tam angličtinu čtyři roky. Na škole je pět oborů, kde jsou – kromě asi třinácti děvčat – samí kluci, středoškoláci i učni. Mně to vyhovuje, protože kluci mají přímý projev bez zákulisních intrik. I když mě mají v oblíbě, i když mě nesnášejí, vždycky vím, na čem jsem.

Co je důležité pro to, abys mohla dobře učit?

Láska k dětem a pokora k tomu povolání. Musím k učitelství přistupovat s pokorným vědomím, že mi je do rukou dána možnost ovlivnit a nějakým způsobem směřovat jejich duše. To je pro mě posvátná věc. Říkám si, že jsem měla velké štěstí, že tu možnost mám...

To je hezky řečeno, ale co děláš, když před tebou stojí puberták, který tě provokuje?

Vždycky to je do určité míry z jejich strany hra – zkouší, co vydržím a kam až můžou zajít. Je to vždycky tenký led. Když jejich jednání sklouzne někam, kde už to nemohu akceptovat, řeším to svérázně – na hrubý

pytel hrubá záplata. Někteří kluci jsou opravdu hrubí, a někdy to je opravdu vyčerpávající boj, ale většinou se domluvíme. Je potřeba si stanovit pevné hranice.

Co tě na učení nejvíce baví?

Možnost být mezi mladými lidmi mi dává hodně energie. Ráda si kluky tipuju. Zajímám se také o jejich život, protože když mají nějaký výkyv ve školním výkonu, nelze si toho nevšimnout. V takovém případě s nimi mluvím, snažím se jim projevit pochopení, uklidnit je a ponechat nějaký čas na to, aby se v učení vrátili do normálu.

Někteří učitelé si stěžují na dnešní generaci mladých, ale já jsem na takové řeči alergická. Takový člověk se již předem svým postojem vůči nim uzavírá. Naopak – ti mladí jsou úplně nový „materiál“ a my se musíme naučit s nimi pracovat. Možná to je tím, jak je rychlá doba, ale my se jim musíme přizpůsobit, jinak to nejde. A nemyslím přizpůsobit v tom, že budu poslouchat stejnou muziku jako oni a mluvit jako oni, ale tím, že projeví ochotu jim porozumět.

Jak vnímáš dnešní mladé? Rychlá doba, technika, změna společenských poměrů, sociální nejistota...

Bývají neukotvení, nervózní... Jsou to děti rodičů, kteří těsně po revoluci často prožívali zmatek a nevěděli, co s životem... Vidím také velké rozdíly mezi středoškoláky a učni. Školství dost degradovalo a na učební obory jsou přijímáni i někteří kluci na hranici základní vzdělatelnosti. Někteří z nich jsou ze špatných sociálních poměrů a pro ně je důležité to, že jim někdo naslouchá. Vážím si jejich důvěry... A když se někdy stane, že se ozvou absolventi a říkají mi, že se mají dobře a našli po škole uplatnění, tak z toho mám ohromnou radost.

Děkujeme za rozhovor.

/M

Co si počneme Pane s tou divokou úzkostí která se valila rozlila a volá k nebi

Teď se skoň Pane a do Boží dlaně naber všechny své vyžděšené mrtvé

Buď jim domem chlévem polem i keřem a dej ať je do jednoho nalezneme už bez smrti a sladce zkonejšené

Amen

Viola Fischerová

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

sobota 11.9. 18 h. Mistrovice
neděle 12.9. 24. v mezdobí
7.15 h. Letohrad Ex 32,7-11.13-14
8.45 h. Lukavice Ž 51
10.15 h. Orlice 1 Tim 1,12-17
Lk 15,1-32

sobota 18.9. 18 h. Lukavice
neděle 19.9. 25. v mezdobí
sbírka na církevní školství
7.15 h. Letohrad Am 8,4-7
8.45 h. Mistrovice Ž 113
10.15 h. Orlice 1 Tim 16,1-13
Lk 16,1-13

sobota 25.9. 18 h. Mistrovice
neděle 26.9. 26. v mezdobí
7.15 h. Letohrad Am 6,1a.4-7
8.45 h. Lukavice Ž 146
10.15 h. Orlice 1 Tim 6,11-16
Lk 16,19-31

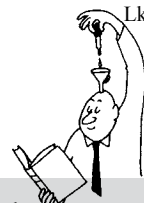
úterý 28.9. Slavnost sv. Václava
hlavního patrona českého národa
13.00 Letohrad Mdr 6,9-21
po bohoslužbě 1 Kron 29,11-12
program na zámecké 1 Petr 1,3-6; 2,21-24
terase Mt 16,24-27

sobota 2.10. 18 h. Lukavice
neděle 3.10. 27. v mezdobí
posvícení v Mistrovicích a Červené
7.15 h. Letohrad Hab 1,2-3; 2,2-4
8.45 h. Mistrovice Ž 95
10.15 h. Orlice 2 Tim 1,6-8.13-14
11.30 h. Červená Lk 17,5-10

sobota 9.10. 18 h. Mistrovice
neděle 10.10. 28. v mezdobí
posvícení v Lukavici
7.15 h. Letohrad 2 Král 5,14-17
8.45 h. Lukavice Ž 98
10.15 h. Orlice 2 Tim 2,8-13
Lk 17,11-19

Foto: Zdeněk Habr

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejvlová, Václav Vacek, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Registřikové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741

NÁBOŽENSTVÍ ANO ČI NE?

Často rodiče stojí před volbou, jestli přihlásí své dítě na náboženství nebo raději do nějakého kroužku. Jestli není lepší, když se bude více věnovat cizímu jazyku, protože to je dnes důležitější. Když se zamyslíme nad vývojem společnosti, konstatujeme, že po morální stránce upadá. Pro zajištění lepší kariéry se často používá podvod. Manželství se rozpadají, věrnost nic neznamená. Člověk není ochotný uznat svou chybu, natož odpustit druhému. Všichni chceme žít v hezkých vztazích, přejeme našim dětem šťastný život. Křesťanství je program, který nabízí řešení. Naše víra nemá být berličkou, o kterou se opřeme, když nás něco trápí. Naše víra má být svědectvím, že Bůh je, má nás rád, a že život s ním nás naplňuje radostí, kterou nám nemůže nikdo a nic vzít. To ale můžeme zažívat jedině tehdy, když najdeme k Bohu osobní vztah a zároveň uznáme jeho autoritu.

Není samozřejmostí objevit skutečnost Boží lásky ke každému člověku, přijmout ji, natož předat dál. Nabízíme rodičům pomoc při náboženské výchově. Společně s nimi chceme v dětech budovat užší a hlubší vztah k Bohu, k církvi a k našemu farnímu společenství. Seznamovat je s Písmem svatým, uvádět je do modlitby a liturgického slavení. V hodinách se zabýváme i otázkami po smyslu života, zodpovědnosti a dalších tématech souvisejících s křesťanským způsobem života. V naší farnosti vyučujeme náboženství převážně na školách. Možná, že v příštích letech se pro nedostatečný počet dětí, bude učit na faře a spojovat tak děti z různých škol. Potom tam budou chodit jen děti z praktikujících rodin a ostatní se s pojmem náboženství setkají jen velice povrchně v jakémsi přehledu při občanské výchově. Výhodou přítom-

nosti náboženství ve školách vidím v tom, že učitelé a děti berou vzdělávání v náboženství jako něco, co do společnosti patří. Nejsme izolovanou skupinou. Je nás vidět. To přináší i velkou zodpovědnost. Další výhodou je, že hodiny navazují na sebe a žáci tak nemusí dlouho čekat nebo někam dojíždět.

Otázkou zůstává, jestli děti na náboženství přihlásit, když říkají, že je to nebaví. Myslím si, že ano, a to z několika důvodů. Dělat jen to, co nás baví, vede k pohodlnosti. Dalším důvodem je plnění slibu. Rodiče slibují, že své děti budou vychovávat ve víře. Kolektiv stejně vedených dětí jim v tom může být velkým pomocníkem. Kdo čeká, že se v hodinách náboženství budou jen hrát hry a zpívat, ten bude zklamán. Katecheta pracuje podle osnov. Pro prohloubení učiva využívá různé metody, ve kterých je prostor i pro hru. Atmosféra hodiny závisí na obou stranách: dítě – katecheta. Nezastupitelná je podpora a spolupráce rodičů.

Čím jsou děti starší, počty žáků navštěvujících hodiny náboženství se menší. Například v roce 1996 bylo pokřtěno 34 dětí, z toho 25 z naší farnosti. V letošním roce z těchto dětí jsou přihlášeny 4. V roce 2003 bylo pokřtěno 31 dětí, z toho 22 z naší farnosti. Na náboženství jich je přihlášeno 15. Kolik dětí vydrží, až budou v 9. třídě, to ukáže čas. Přitom ve skupině stejně starých žáků je větší prostor pro témata, která je v tom určitém věku zajímají.

Vážení rodiče, přeji Vám, abyste ze svých dětí vychovali sebevědomé jedince, kteří si jsou vědomi bohatství, které jim život z víry přináší a nemají zájem jen sami o sebe, ale záleží jim na dobru každého člověka.

Výuka náboženství začne 13.zářím.

Jana Skalická